

ARTYKUŁ POGLĄDOWY / REVIEW PAPER

Otrzymano/Submitted: 06.01.2022 • Zaakceptowano/Accepted: 18.02.2022

© *Akademia Medycyny***Ewolucja zawodu ratowników medycznych w aktach prawnych w Polsce. Część 1*****Evolution of the paramedic profession in legal acts in Poland. Part 1*****Sybilla Brzozowska-Mańkowska¹, Adam Waligóra²,
Barbara Lisowska³, Marcin Mańkowski²**¹ Zakład Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Medycyny Ratunkowej Uniwersytetu Zielonogórskiego² Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego SP ZOZ w Zielonej Górze³ Narodowy Instytut Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji w Warszawie**Streszczenie**

System Państwowe Ratownictwo Medyczne (PRM) w Polsce powstał, aby zapewnić pomoc każdej osobie w stanie nagłego zagrożenia zdrowia lub życia. Celem pracy było przedstawienie w jaki sposób w naszym kraju rozwijało się ratownictwo medyczne, a w szczególności zawód ratownika medycznego. Przedstawione zostało jak zmienia się prawo sankcjonujące zawód ratownika medycznego w oparciu o ustawy i rozporządzenia dające uprawnienia i nakładające obowiązki do spełnienia przez ratownika medycznego. Z uwagi na posiadane kwalifikacje oraz uprawnienia ratownik medyczny udziela świadczenia diagnostyczne, lecznicze, zapobiegawcze i profilaktyczne, szczególnie w ostrych stanach zagrożenia życia lub zdrowia u noworodków, niemowląt, dzieci starszych i dorosłych. Kwalifikacje i uprawnienia ratownika medycznego w szczególności obejmują świadczenia zdrowotne z dziedzin: medycyna ratunkowa, anestezjologia i intensywna terapia, a także szeregu innych dziedzin klinicznych (traumatologia, choroby wewnętrzne, neonatologia, pediatria, położnictwo i ginekologia, chirurgia, anestezjologia, kardiologia, neurologia, neurotraumatologia, psychiatria). Zawód ratownika medycznego w Polsce jest samodzielny i regulowany, do wyjaśnienia pojęcia. Dlatego jest to zawód wymagający obszernej i interdyscyplinarnej wiedzy medycznej i umiejętności praktycznych, ze względu na specyfikę i ciężkość stanów klinicznych, z którymi na co dzień spotykają się ratownicy medyczni. Ponadto profesja ta wymaga także ponadprzeciętnej odporności na stres i cierpienie, a także trzeźwości umysłu w sytuacjach krytycznych. Ratownik medyczny zobowiązany jest ustawowo do stałego doskonalenia zawodowego i rozwoju. Doskonalenie zawodowe ratownika medycznego jest realizowane w pięcioletnich okresach edukacyjnych i obejmuje kursy doskonalące, seminaria oraz szeroko pojęte samokształcenie. Regulacje prawne nakładają na absolwenta kierunku ratownictwo medyczne obowiązek złożenia Państwowego Egzaminu z Ratownictwa Medycznego (PERM), który umożliwi uzyskanie prawa wykonywania zawodu ratownika medycznego po uzyskaniu tytułu licencjata. *Anestezjologia i Ratownictwo 2021; 15: 265-271. doi: 10.53139/AIR.20211529*

Słowa kluczowe: ratownik medyczny, system Państwowe Ratownictwo Medyczne, ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym

Abstract

The State Medical Rescue System (PRM) in Poland was established to provide assistance to every person in a state of sudden health or life threat. The aim of the work was to present how medical emergency services

developed in our country, and the paramedic profession in particular. It was presented how the law sanctioning the profession of a paramedic is changing on the basis of laws and regulations giving rights and imposing obligations to be met by a paramedic. Due to the qualifications and powers held, a paramedic provides diagnostic, treatment, preventive and prophylactic services, especially in acute life or health threats to newborns, infants, children and adults. Qualifications and powers of a paramedic, in particular, include: health services in the field of emergency medicine, anaesthesia intensive care, as well as a number of other clinical fields (traumatology, internal diseases, neonatology, paediatrics, obstetrics and gynecology, surgery, anesthesiology, cardiology, neurology, neurotraumatology, psychiatry). The profession of paramedic in Poland is independent and regulated. It is a profession that requires extensive and interdisciplinary medical knowledge and practical skills, due to the specificity and severity of clinical conditions encountered by paramedics on a daily basis. This profession also requires above-average resistance to stress and suffering, as well as sobriety of mind in critical situations. A paramedic is statutorily obliged to continuous professional development and development. Professional training of a paramedic is carried out in five-year educational periods. In-service training includes training courses, seminars and broadly understood self-education. Legal regulations oblige graduates of the medical rescue faculty to submit the State Medical Emergency Examination (PERM), which enables obtaining the right to practice the profession of a paramedic after obtaining a bachelor's degree. *Anestezjologia i Ratownictwo 2021; 15: 265-271. doi: 10.53139/AIR.20211529*

Keywords: paramedic, the State Medical Rescue system, the Act on the State Medical Rescue

Wstęp

Zawód Ratownika Medycznego jest najmłodszym zawodem w polskiej ochronie zdrowia. Dlatego też, na przestrzeni ostatnich dekad pojawiło się wiele aktów prawnych regulujących jego wykonywanie. Są to liczne Ustawy oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia, Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Edukacji i Nauki.

Ponadto, do tak dynamicznego ogłaszania aktów prawnych przyczyniły się: dynamika rynku pracy zawodów medycznych, naciski organizacji skupiających ratowników medycznych i innych środowisk medycznych oraz konieczność szybkiego doprecyzowania zakresu działania ratownika medycznego w środowisku medycznym.

Zawód Ratownik Medyczny

Zawód ratownika medycznego w Polsce narodził się w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. Pojawiła się wtedy konieczność podniesienia kompetencji personelu w zespołach ratownictwa medycznego do poziomu obowiązującego w wytycznych Europejskiej Rady Resuscytacji. Współpomysłodawcą powstania zawodu ratownika medycznego był prof. Juliusz Jakubaszko. W podręczniku „Ratownik Medyczny”,

przedstawia on założenia ówczesnego pomysłu stworzenia zintegrowanego systemu ratownictwa medycznego, w którym ratownik medyczny stanowił rdzeń owego systemu [1]. Zgodnie z założeniami ratownik medyczny musiał posiadać odpowiedni poziom wiedzy oraz specjalistyczne umiejętności z zakresu medycyny ratunkowej a ponadto, powinien być wyposażony w odpowiedni sprzęt do ratowania zdrowia i życia ludzkiego w przypadkach nagłego zachorowania czy wypadku. Pierwszymi szkołami ratownictwa medycznego były szkoły policealne oparte o zaplecze dydaktyczne Medycznego Studium Zawodowego. Placówki te były uznawane za elitarne, wyposażone w specjalistyczny sprzęt dydaktyczny do szkolenia ratowników medycznych i nazywane potocznie Medykami.

Kandydat chcący kształcić się w powyższych szkołach musiał posiadać wykształcenie średnie. Od kandydatów wymagana była także umiejętność pływania, wojskowa kategoria zdrowia „A”, sprawność fizyczna oraz prawo jazdy kategorii „B”. Do tak zwanych Medyków przyjmowano wyłącznie mężczyzn z uwagi na obciążenie fizyczne jakie niesie ze sobą wykonywanie tego zawodu. Nauka w takiej szkole trwała dwa lata, a program oparty był o wytyczne Ministra Edukacji. Po zakończeniu nauki i pozytywnym zdaniu egzaminu państwowego, słuchacz otrzymywał Dyplom Ratownika Medycznego. Niestety ówczasie, pomimo kształcenia ratowników medycznych brako-

wało odpowiednich regulacji prawnych nadających im adekwatne do wykształcenia uprawnienia w zespołach ratownictwa medycznego co w konsekwencji powodowało odejście absolwentów ratownictwa medycznego od zawodu. Gorzka rzeczywistość lat transformacji społeczno – kulturowej pozwalała ówczesnemu ratownikowi medycznemu na zatrudnienie się w jednostkach szpitalnych lub pogotowia ratunkowego w charakterze co najwyżej sanitariusza czy noszowego, co również znajdowało odzwierciedlenie w wysokości wynagrodzenia, które w żaden sposób nie promowało zdobytej wiedzy i umiejętności. Praktycznie zawód ratownika medycznego istniał tylko na dyplomie. Taki stan rzeczy trwał 7 lat do 25 lipca 2001, kiedy w życie weszła Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym [2]. Ratownikowi medycznemu wówczas na mocy ustawy nadano uprawnienia i określono rodzaje medycznych czynności ratunkowe oraz leki, jakie może stosować w czasie akcji ratunkowej oraz określono jego rolę w ZRM (zespółach ratownictwa medycznego) i LPR (Lotniczym Pogotowiu Ratunkowym).

10 maja 2002 roku na mocy rozporządzenia powołano do życia szpitalne oddziały ratunkowe tak zwane SORy, w których ratownik medyczny z powodzeniem mógł znaleźć zatrudnienie na stanowisku zgodnym z jego wykształceniem [3].

8 września 2006 roku uchwalona została nowa Ustawa o PRM [4], na mocy której ratownik medyczny otrzymał możliwości kształcenia w zawodzie na uczelni wyższej i uzyskania tytułu licencjata. Jednocześnie kontynuowano kształcenie ratowników medycznych w szkołach policealnych na podstawie Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 stycznia 2005 roku [5]. Na podstawie Rozporządzenia MZ poszerzono zakres kompetencji ratownika w zakresie medycznych czynności ratunkowych oraz wprowadzono obowiązek doskonalenia zawodowego [6]. Zmiany te miały wielki wpływ na kształt PRM w Polsce. Zlikwidowano zespoły wyjazdowe „R” i „W”, a w ich miejsce wprowadzono zespoły Specjalistyczne „S” z lekarzem i zespoły Podstawowe „P” w których ratownik medyczny otrzymał uprawnienia kierownika zespołu. W zawodzie ratownika zaczęły pracować kobiety.

Zgodnie z określonymi zasadami ratownikiem medycznym może zostać:

1. Osoba w odpowiednim stanie zdrowia, z pełną zdolnością czynności prawnych oraz znajomością języka polskiego w stopniu umożliwiającym komunikację zawodową bez przeszkód.
2. Ratownik medyczny musi spełniać następujące wymagania:
 - Rozpoczął studia licencjackie, lub magisterskie na kierunku ratownictwo medyczne, przed 01.10.2019r. i ukończył je pozytywnym wynikiem i uzyskał dyplom [5,7].
 - Zaczął studiować kierunek ratownictwo medyczne po roku akademickim 2018/2019 i uzyskał pozytywny wynik Państwowego Egzaminu z Ratownictwa Medycznego tzn. „PERM” [5,7].
 - Posiada dyplom ratownika medycznego uzyskany w szkole policealnej, zdobyty przed 01.03.2013r. – Obecnie taka forma szkolenia ratowników medycznych już nie istnieje [5,8].
 - Ratownik medyczny może posiadać dyplom uzyskany w państwach Konfederacji Szwajcarskiej oraz państwach Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu. Taki ratownik medyczny musi posiadać prawo pobytu na terytorium Polski, które regulowane jest innymi przepisami.
 - Posiada dyplom lub kwalifikacje ratownika medycznego, uzyskany w krajach Unii Europejskiej [5,7].

W ostatnich dwóch przypadkach ratownik medyczny powinien posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie w zawodzie w okresie ostatnich pięciu lat. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu na wykwalifikowany personel medyczny w ZRM i SOR na czas obecnego stanu epidemicznego wprowadzono nowelizację do ustawy o PRM polegającą na skróceniu tego okresu do jednego roku doświadczenia. Każdorazowo decyzję o skróceniu wydaje MZ. Zgoda ta jest ważna przez pięć lat. Należy podkreślić, że osoba taka otrzyma taką zgodę może wykonywać zawód ratownika medycznego pod nadzorem innego ratownika medycznego bądź lekarza. MZ może również cofnąć pozwolenie na wykonywanie zawodu ratownika medycznego jeśli ratownik medyczny nie wykonuje powierzonej funkcji prawidłowo lub jego postępowanie stanowi zagrożenie dla życia i zdrowia pacjentów. Decyzja taka ma priorytet natychmiastowej wykonalności [8].

Jak można wywnioskować, nowelizacja ustawy miała na celu pozyskanie jak największej liczby ratowników medycznych w ciężkim okresie covidowej pandemii. Pozwala ona na wykonywanie zawodu ratownika medycznego przez osoby mało doświadczone, a także obcokrajowcom po uzyskaniu stosow-

nego pozwolenia, wydawanego w przyspieszonym trybie (siedem dni od momentu złożenia wniosku o uzyskanie uprawnień). Jednocześnie ustawodawca zabezpiecza się i uwarunkowuje wykonywanie przez te osoby MCZR, poprzez konieczność nadzoru innego ratownika medycznego bądź lekarza wyznaczonego przez kierownika podmiotu leczniczego.

Podsumowując wyżej wymienione akty prawne, dyplom bądź uprawnienia ratownika medycznego, dana osoba może uzyskać, jeśli: spełniła wszystkie wymagania ustawowe, jest zdrowa i zdolna do czynności prawnych oraz włada wystarczająco dobrze językiem polskim. Płec przestała mieć jakiegokolwiek znaczenie w uzyskaniu uprawnień w zawodzie ratownika medycznego.

Obecnie ratownicy medyczni wykonują swój zawód na podstawie dyplomu szkoły policealnej lub tytułu licencjata bądź magistra uczelni wyższej. Warto zaznaczyć, iż Ustawodawca nie różnicuje ratowników medycznych ze względu na wykształcenie. Nie jest

również przewidziana w żadnej regulacji prawnej zmiana wynagrodzenia ze względu na wyższy poziom wykształcenia, co wzbudza w środowisku ratowników medycznych frustrację i rozczarowanie. Taki stan rzeczy nie zachęca ratowników medycznych do podjęcia dalszego rozwoju zawodowego.

Akty prawne – Ustawy

Od powstania zawodu ratownika medycznego powołano wiele ustaw i wielokrotnie je nowelizowano.

Obecnie za podstawę prawną **Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym** uznaje się Ustawę z 8 września 2006 roku, w tekście jednolitym z naniesionymi zmianami. W przebiegu procesów legislacyjnych ratownik medyczny zaczął stanowić trzon systemu ratownictwa medycznego w Polsce [5,7].

Ratownik nabył uprawnienia:

- Pełnienia funkcji kierownika zespołu ratownictwa medycznego podstawowego „P”;

Tabela I. Spis aktów prawnych dotyczących systemu PRM

Table I. List of legal acts concerning the system of the State Medical Rescue System (PRM)

Ustawa z dnia	Nazwa	Dzielnik Ustaw	Statut	Nowelizacja
25 lipca 2001	o Państwowym Ratownictwie Medycznym.	2001 nr 113 poz. 1207	Uchylony	n/d
16 grudnia 2005	o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym	2005 nr 267 poz. 2256	Uchylony	n/d
8 września 2006	o Państwowym Ratownictwie Medycznym	2006 nr 191 poz. 1410	Akt posiada tekst jednolity	tak
22 listopada 2013	o systemie powiadamiania ratunkowego	2013 poz. 1635	Akt posiada tekst jednolity	tak
7 listopada 2014	o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym	2014 poz. 1802	Akt posiada tekst jednolity	tak
25 września 2015	o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, ustawy o działalności leczniczej oraz ustawy o zmianie ustawy o działalności leczniczej oraz niektórych innych ustaw	2015 poz. 1887	obowiązujący	tak
10 maja 2018	o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz niektórych innych ustaw	2018 poz. 1115	obowiązujący	tak
4 października 2018	zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz niektórych innych ustaw	2018 poz. 2130	obowiązujący	tak
28 października 2020	o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19	2020 poz. 2112	obowiązujący	n/d
27 listopada 2020	o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii kadr medycznych	2020 poz. 2401	obowiązujący	n/d

- Pełnienia funkcji dyspozytora medycznego,
- Samodzielnego i pod nadzorem lekarza podawania leków w celu ratowania ludzkiego życia i zdrowia, których spis został wprowadzony na mocy rozporządzenia MZ [6],
- Prowadzenia szkoleń z pierwszej pomocy oraz Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy KPP, ponadto:
 - ustanowiono dzień 13 października Dniem Ratownictwa Medycznego,
 - wprowadzono obowiązek samodoskonalenia zawodowego – pięcioletni okres edukacyjny, w którym konieczne stało się zdobycie 200 punktów edukacyjnych, w tym 120 punktów w obowiązkowym kursie zawodowym, a pozostałych 80 punktów poprzez udział w sympozjach, seminariach, publikacjach prac naukowych czy artykułów w prasie branżowej.

Po wejściu w życie Ustawy dysponenci, działając zgodnie z jej wymogami, zmodyfikowali dotychczasowy trzysobowy ZRM typu wypadkowego do dwuosobowego ZRM podstawowego typu „P” oraz dotychczasowe czterosobowe zespoły „R” reanimacyjne zastąpiono trzysobowymi zespołami „S” specjalistycznymi. Kosztami ustawowego obowiązku doskonalenia zawodowego obciążono ratowników medycznych niezależnie od formy zatrudnienia.

Brak sprecyzowania kanonu medycznych czynności ratunkowych wykonywanych przez ratownika pozostawał problemem do 2006 roku w którym opublikowano i uznano za kanon postępowania Wytyczne Resuscytacji Krążeniowo-Oddechowej Europejskiej Rady Resuscytacji. Pomimo braku literalnego wpisania w treść Ustawy o PRM Wytyczne zostały uznane przez Polskie Towarzystwo Medycyny Ratunkowej jako obowiązująca wiedza medyczna i według nich biegli z jej zakresu rozpoczęli opiniowanie w sprawach spornych. Na uwagę zasługuje fakt, że pomimo zapisu w Ustawie dotyczącego równoważności waloryzacji ratownika medycznego i pielęgniarki systemu ratownictwa medycznego wynagrodzenia dla ratowników medycznych były znacząco niższe. Było to wynikiem:

- niedoszacowania kosztów pośrednich i bezpośrednich utrzymania zespołów ratownictwa medycznego przez płatnika jakim było Ministerstwo Zdrowia za pośrednictwem Narodowego Funduszu Zdrowia,
- konkurencji na rynku pracy.

Utrzymywanie się tej sytuacji przez wiele lat spowodowało bezpowrotne odejście od zawodu wielu ratowników medycznych.

23 listopada 2012 na mocy zmiany Ustawy o PRM powstają Centra Powiadamiania Ratunkowego. Zmiana ustawy wniosła jedynie możliwość pełnienia przez ratownika medycznego funkcji:

- Instruktor kursu stanowiskowego dla operatorów numeru alarmowego 112,
- Kierownika Centrum Powiadamiania Ratunkowego,

Na stanowisko kierownika wymagane były 3 lata doświadczenia w ratownictwie medycznym, niekaralność oraz przejście odpowiedniego szkolenia. Z kolei Zastępca Kierownika Centrum Powiadamiania Ratunkowego musiał posiadać dwuletni staż w zawodzie ratownika medycznego. Centra takie zostały ulokowane w Urzędach Wojewódzkich, a pracodawcą ratowników został wojewoda. W Ustawie nieznacznie zmieniła się lista leków, które ratownik medyczny może podawać samodzielnie [9].

Następna Ustawa z 7 listopada 2014 nie przyniosła żadnych zmian dla ratownika medycznego i dotyczyła jedynie lekarzy systemu [10].

25 września 2015 zmieniono Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, o działalności leczniczej oraz treści niektórych innych Ustaw. Ratownik medyczny w drodze rozporządzenia MZ otrzymał nową zmodyfikowaną listę leków i czynności medycznych, które może wykonywać samodzielnie i pod nadzorem lekarza. Pojawiła się definicja zawodu oraz jasne określenie kompetencji zawodowych, miejsca pracy i udzielania świadczeń zdrowotnych. Do kompetencji dopisano: promocję i edukację zdrowotną, wsparcie psychiczne dla pacjenta w momencie zagrożenia życia i zdrowia, transportowanie chorych i rannych, zabezpieczenie miejsca zdarzenia w celu ograniczenia liczby ofiar, wykonywanie MCZR zgodnie z obowiązującym prawem i wiedzą medyczną – samodzielnie lub na zlecenie lekarza albo pod jego nadzorem [11].

Od 25 września 2015 r. ratownik medyczny może wykonywać zawód w:

- Podmiotach leczniczych wskazanych w ustawie.
- Jako dyspozytor medyczny.
- W ratownictwie narciarskim i górskim.
- W ratownictwie wodnym.
- W ratownictwie górniczym.
- W jednostkach podległych MON.
- W Straży Pożarnej.

- Na lotniskach.
- W podmiotach leczniczych zabezpieczających imprezy masowe.
- W medycznym transporcie sanitarnym.
- W izbach wytrzeźwień.

Zasady pracy ratownika medycznego w wymienionych miejscach regulowane są odrębnymi przepisami, ustawami i rozporządzeniami właściwych Ministrów.

Ustawa 25 września 2015r określiła również zakres aktywności zawodowej ratownika medycznego opisując ją jako pracę w przypadku:

- uczenia innych ratowników medycznych zawodu i doskonalenia ich zawodowego,
- doskonalenia zawodowego dyspozytorów medycznych,
- organizowania i przeprowadzania kursów pierwszej pomocy,
- organizowania i przeprowadzania kursów KPP,
- prowadzenia w zakresie ratownictwa medycznego prac rozwojowych i naukowych,
- pełnienia funkcji zarządczych nad ratownikami medycznymi,
- pełnienia funkcji zarządczych nad dyspozytorami medycznymi,
- pracy na stanowiskach w administracji bądź służbie mających na celu kierowanie oraz nadzorowanie i przygotowanie wykonywania świadczenia zdrowotnego w ratownictwie medycznym – np. pracy na dyrektora czy prezesa jednostki (placówki) w celu realizowania świadczeń w ratownictwie medycznym. [11]

Na mocy zmienionej Ustawy przed ratownikiem medycznym otworzono szeroko drzwi do nowych miejsc pracy i umożliwiono mu rozwijanie kariery zawodowej. Od tej chwili ratownik medyczny mógł wykonywać prace nie tylko w podmiotach leczniczych, ale także w ratownictwie górskim, wodnym, górniczym, morskiej służby poszukiwawczej, na lotniskach, w ramach transportu sanitarnego, na zabezpieczeniu imprez masowych, w izbie wytrzeźwień oraz na stanowisku dyspozytora medycznego. Ratownicy medyczni uzyskali ponadto możliwość wglądu do dokumentacji medycznej w ramach której mieli prawo do wykonywania zleceń w niej zawartych. Na ratownika medycznego nałożono obowiązek informowania pacjenta o jego prawach, udzieleniu mu informacji o stanie zdrowia, udzielenie takiej informacji przedstawicielowi ustawowemu bądź osobie wskazanej przez pacjenta, w zakresie medycznych czynności ratunkowych w ZRM typu P oraz zobowią-

zano go do zachowania tajemnicy zawodowej.

Analizując akty prawne uchwalone i ogłoszone w Dziennikach Ustaw do roku 2015 należy podkreślić i uznać za logiczne, że nadanie ratownikowi medycznemu uprawnień do wdrażania medycznych czynności ratunkowych u pacjentów w stanie bezpośredniego lub pośredniego zagrożenia życia skutkuje również uprawnieniem do ich zaniechania pomimo braku literalnie traktującego o tym zapisu ustawowego.

Ratownik Medyczny ma prawo aby odstąpić od MCZR, co musi odnotować w dokumentacji medycznej, ale tylko wtedy gdy nie spowoduje to zagrożenia życia i zdrowia dla pacjenta [10].

Tworzone do 2015 akty prawne spowodowały ogromne zmiany w ratownictwie medycznym jednak w dalszym ciągu nie było legislacji aktu prawnego o zawodzie ratownika medycznego, na którą czekało całe środowisko ratowników medycznych. Należy podkreślić, że powyżej przedstawiony akty prawne nie miały istotnego wpływu na poprawę warunków finansowych, co na pewno nie pozostało bez wpływu na zauważalne ograniczenie chętnych do ratownictwa medycznego. Jedynie akt prawny z 25 września 2015r. stworzył możliwość kariery zawodowej, a także usamodzielnienia się ratownika medycznego i wykonywania zawodu poza systemem Państwowego Ratownictwa Medycznego.

Obecnie zamykane są kierunki ratownictwa medycznego na uczelniach wyższych. Brak chętnych doprowadza do tego, że poszczególne roczniki liczą niespełna po 10 osób chcących studiować na tym kierunku. Niektóre uczelnie zawieszają kierunek z powodu niskiego zainteresowania. Należy więc przypuszczać, że w najbliższej dekadzie będziemy świadkami zapaści na rynku pracy ratowników medycznych, do czego przyczyni się również brak wymiany pokoleniowej spowodowany odejściem starszych pracowników na emeryturę.

Konflikt interesów / Conflict of interest

Brak/None

Adres do korespondencji / Correspondence address

✉ Sybilla Brzozowska-Mańkowska
Zakład Anestezjologii, Intensywnej Terapii i Medycyny Ratunkowej, Uniwersytet Zielonogórski
ul. Zyty 28, 65-046 Zielona Góra
☎ (+48 22) 627 39 86
✉ sbrzozowska@gmail.com

Piśmiennictwo/References

1. Jakubaszko J. Ratownik Medyczny, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010 r.
2. Ustawa z dnia 25 lipca 2001 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 maja 2002 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego.
4. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 stycznia 2005 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: asystentka stomatologiczna, dietetyk, higienistka stomatologiczna, opiekunka dziecięca, ortoptystka, protetyk słuchu, ratownik medyczny, technik dentystryczny, technik elektroniki medycznej, technik elektroradiolog, technik farmaceutyczny, technik masażysta, technik ortopeda i terapeuta zajęciowy.
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu medycznych czynności ratunkowych, które mogą być podejmowane przez ratownika medycznego.
7. Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
8. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego.
9. Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
10. Ustawa z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym.
11. Ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, ustawy o działalności leczniczej oraz ustawy o zmianie ustawy o działalności leczniczej oraz niektórych innych ustaw.